

Ruth Hogan

QUEENIE
MALONEN
PARATIISI-
HOTELLI

BAZAR

Ruth Hogan

**QUEENIE
MALONEN
PARATIISI-
HOTELLI**

Suomentanut Susanna Tuomi-Giddings

BAZAR

Bazar Kustannus
www.bazarkustannus.fi

Suomentanut Susanna Tuomi-Giddings
Englanninkielinen alkuteos *Queenie Malone's Paradise Hotel*
Copyright: © Ruth Hogan 2019
Kannen suunnittelu Laura Noponen

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

ISBN 978-952-376-200-8

Taitto Jukka Iivarinen / Vitale
Painettu EU:ssa

Bokeylle (alias Bokapupille)
– Elian seuraajalle.

*Kuin timantit sädehti silmät,
neito kaunoinen oli hän niin,
olkapäillänsä aaltoili kutrit,
mustal' samettinauhalla kiin'.*

Irlantilainen kansanlaulu

OSA 1

SEEPRA, HEVONEN JA KRAKEN

I

TILDA

ÄITI TAPPOI ISÄN, kun minä olin seitsemän. Nyt kolmekymmentäyhdeksän vuotta myöhemmin äitikin on kuollut, ja minä olen orpo.

En ole käynyt hänen asunnossaan sitten elokuun lopun kuuman ja hiostavan hautajaispäivän, ja nyt syksyn hehkuvat värit ja rehevät tuoksut on pyyhkäisty pois ja niiden tilalla on merenrantakaupungin talvi, tuhkanvärinen taivas ja kylmä suolainen tuuli. Taksin madellessa iltapäiväruuhkassa Brightonin rantatietä minä erotan juuri ja juuri rantakiviin raudanharmaina iskeytyvät aallot. Huvilaiturin valot välkyvät houkuttelevasti alkuillan hämärässä, ja vielä kaikkien näiden vuosien jälkeen sisälläni pilkahtaa samanlainen innostus kuin lapsena. Me ohitamme Queenien kotikadun. Sen elämän menettäminen kirpaisee vieläkin kipeästi kuin paperista sormeen tullut viilto. Taksi kääntyy vasemmalle pois rannasta ja pysähtyy korkean Viktorian aikaisen talon eteen. Ulkoa päin äidin asunto näyttää pimeältä ja elottomalta. Kun käänän avainta lukossa ja avaan oven, vastaan hiipii hiljaisuus ja ummehtunut ilma, ja salaisuudet äidin elämässä – ja minun elämässäni – havahtuvat piilopaikoissaan

valmiina sekoittamaan menneisyyteni tutut kuviot. Minä nukun sikeästi ja herään hävyttömän virkeänä. Sanon ”hävyttömän”, koska tuntuu hiukan sopimattomalta olla siinä tilanteessa niin pirtsakka. Kuin menisi hautajaisiin punaisessa mekossa. Tulin asunnolle nokkimaan äitini elämän jäänteitä kuin joku huushollerskan ja haaskalinnun sekoitus: päättämään mitkä liinavaatteet, astiat ja huonekalut ovat säilyttämisen arvoisia ja mitkä pitää kuskata käytetyn tavaran kauppoihin tai jättää roskakuskien armoille. Radiojuontajan huolitellut äänenpainot BBC:n neloskanavalla ovat nyt karkottaneet hiljaisuuden ja avoimet ikkunat imaisseet ulos kirkkaaseen päivään ummehtuneen ilman, jonka tilalla on paljon houkuttelevampi vastakeitetyn kahvin ja paahtoleivän tuoksu. Kaadan itselleni toisen kupillisen ja voitelen huolellisesti paahtoleivän niin että joka nurkka on ohuelti mutta tasaisesti voideltu ja toistan sitten operaation pomeranssimarmeladilla. Leikkaan leivän täsmällisesti neljäksi samankokoiseksi kolmioksi ja lasken veitsen lautasen vasemmalle reunalle: pystysuoraan ja terä sisäänpäin. Tällaiset rituaalit tuovat minulle turvaa.

Ulkona aurinko paistaa täydeltä terältä ja saa aaltojen rypistämän merenpinnan säihkymään ja kimmeltämään kristallin tavoin. Minun tekee mieleni avata ranskalaiset ikkunat ja seistä hetki parvekkeella kuin alleviivatakseni, että olen yhä elossa: tuntea tuulen piiskaavan vartaloani ja pölyyttävän hiuksiani. Vastustan kuitenkin kiusausta. En sitä paitsi ole varma, missä avain on. Yritän vain lykätä urakkaa, josta tulee takuulla sekä hankala että pitkälinen. Ei ole helppo päättää, mitä tehdä huonekaluille. Olen jo päätynyt siihen, että pidän asunnon, mutta en ole vielä päättänyt, asetunko itse siihen

pysyvästi vai vuokraanko sen loma-asunnoksi, jolloin saisin siitä säännöllistä tuloa. Oli miten oli, kalusteet täällä kuitenkin on oltava. Keittiönpöytä saa jäädä: viktoriaaninen lakkaamaton mäntypuinen pöytä, käytössä kulunut mutta hyvin pidetty. Viimeisinä vuosinaan äidistä tuli varsinainen sanaristikohirmu ja hän piti erityisesti sanomalehtien ristikoista. Hän sanoi niiden pitävän hänen aivonsa virkeinä. Hän istui joka aamu monta tuntia keittiönpöydän ääressä lehdet auki edessään ja sanakirja ja tesaarus käden ulottuvilla – puristit paheksuvat sanakirjojen käyttöä, tiedetään, mutta äiti tarvitsi niitä ani harvoin. Kun olin käymässä äidin luona, hän pyysi minulta joskus apua, kun tuijottelin kahvimuki kädessäni alati muuttuvalle merelle. Sitä lähemmäksi ”mukavaa yhdessäoloa” me emme minun aikuistuttuani päässeet. Se oli kovin haalea versio äitien ja tyttärien välillä yleensä vallitsevasta lämmöstä ja läheisyydestä, mutta muuhun me emme pystyneet. Hänen tekonsa olivat etäännyttäneet meidät toisistamme, ja välimatka säilyi hänen kuolemaansa saakka. Minä en ollut enää pitkään aikaan yrittänyt tai ehkä edes halunnut kuroa sitä umpeen. Me kiertelimme toisiamme viileän kohteliaasti kuin vieraat, etäällä toisistamme silloinkin, kun olimme samassa huoneessa. Pöytä kuitenkin jää. Aion pitää myös takan päällä olevan koristeellisen soikean peilin, jonka kauneus on jäänyt piiloon paksun pölykerroksen alle. Muistan, kuinka äiti tarkisti kotoa lähtiesään sen edessä kampauksensa ja puuteroi kasvonsa ja varoi seisomasta liian lähellä kaasutakkaa, ettei käräyttäisi sukahousujaan.

”Vanhuus ei ole mikään tekosyy päästää itseään repsahtamaan”, hänellä oli tapana sanoa.

Äidin näkö ei valitettavasti ollut niin hyvä kuin se olisi ollut, jos hän olisi alentunut käyttämään silmälaseja, ja runsas puuterikerros sai hänet usein näyttämään hiukan tomuiselta, vähän niin kuin peili nyt. Mutta vastapainoksi hänellä oli aina salongissa laitettu kampaus, tyylikkäästi leikattu takki ja kaulassa täydellisen elegantti silkkihuivi. Tähän ”ihmisten ilmoille” -asuun kuului aina myös joko takin kauluskäänteeseen tai kaulaan silkkihuivin keskelle kiinnitetty rintarossi. Minä ostin hänelle kerran pienen hopeisen rintaneulan, johon oli kaiverrettu sana ’Äiti’. En nähnyt hänen pitävän sitä kertaakaan.

Olohuoneen kaksi vanhanaikaista nojatuolia ovat kamomottavuuden malliesimerkki ja saavat luvan mennä. Ehdottomasti. Sen lisäksi että muotoilua voi kuvailla ainoastaan sanalla vanhainkoti-chic, rumilukset on päällystetty kirkuva-kuosisella sintsillä, jonka Cath Kidston olisi saattanut suunnitella, jos olisi käyttänyt LSD:tä. Vihreä samettisohva ei hypi silmille ja on ihan mukavakin, joten se saa toistaiseksi jäädä.

Määrätietoisen alun jälkeen ajatukseni alkavat harhailla ja niin alan minäkin. Ajaudun huoneesta toiseen, koskettelen summanmutikassa välillä yhtä ja sitten toista esinettä, piteleen tavaroita käsissäni ja lasken takaisin entisille paikoilleen. Kylpyhuoneessa äidin hammasharja on yhä lasissa lavaarin vieressä ja sen vieressä siististi taiteltu pesulappu ja puoliksi käytetty saippuapala. Tässä kohdin tekniikkani pettää: mil-laista protokollaa kuolleen ihmisen hygieniatarvikkeiden suhteen noudatetaan? Kukaan ei tarvitse tällaisia tavaroita, joten ne kannattaa varmaan heittää suoraan roskikseen? Mutta nämä ovat viimeiset olemassa olevat jäänteet äidistä

ruumiillisena olentona. Hän on niissä vielä jäljellä. Näissä vähäpätöisissä esineissä on säilynyt sellainen fyysinen intiimiys, joka olisi ollut minusta vaivaannuttavaa hänen eläessään, mutta josta minä en ole nyt hänen kuoltuaan vielä valmis luopumaan. Panen tavarat pikkuisilla kukkivilla oksilla koristeltuun toilettilaukkuun, jota hän käytti niinä harvoina kertoina, kun hän kävi luonani kylässä. En tiedä mitä muutakaan niille tekisin.

Menen hänen makuuhuoneeseensa ja istun sängyn päähän. Sen sängyn, jossa hän kuoli. Se ei voi jäädä. Äidin kampauspöytä on sänkyä vastapäätä. Istun ja katselen kasvojani yhdestä kolmiosaisen peilin palasesta löytääkseni kaikuja hänestä. Meillä on samanlainen luusto: korkeat poskipäät ja vahva suora nenä, ja myös minun tumma tukkani ja vaalea ihoni ovat samanlaiset kuin hänellä on – siis oli. Äidin silmät olivat kuitenkin viileät ja vihreät ja jotenkin lasimaiset. Muistan, kuinka pienenä ajattelin niiden näyttävän marmori-kuuilta. Niistä ei kuitenkaan koskaan pystynyt päättämään, mitä hän ajatteli. Minulla on isäni silmät, tummat ja oikukkaat: yhtenä hetkenä varuillaan, toisena innostuneet, ja niistä peilautuu yhtä lailla raivo kuin ilo. Pieni syvä arpi vasemman kulmakarvan päällä on yksin minun.

Kampauspöydällä on iso puinen korulipas, hiusharja, kampa ja peili, iso hopeinen krusifiksi ja pullo äidin lempiparfyyymiä Chanel 5:tä. Minä en ole koskaan pitänyt siitä. Minusta se on aina ollut liian raskas tuoksu, mutta ostin sitä usein äidille joulu- ja syntymäpäivälahjaksi, koska hän rakasti sitä. Hiusharjan jäykkien harjasten välissä on vielä äidin hiuksia. Pöydällä on myös pieni valokuva yksinkertaisissa hopeakehyksissä. Se on vanha ja haalistunut mustavalkokuva

nuoresta naisesta vaaleassa kesäleningissä helminauha kaulassaan. Hän pitää kädestä noin viisi- tai kuusivuotiaista pikkutyttöä, jolla on uudet kiiltävät sandaalit ja hohtavan valkoiset polvisukat, joista toinen on makkaralla. Siinä olemme äiti ja minä.

2

TILLY

TILLY ISTUI TAKAPORTAALLA uusissa punaisissa sandaaleissaan ja tutki tarkasti polvessaan olevaa rupea. Hän oli kaatunut pyörällä edellisenä keskiviikkona, kun hänen keskittymisensä oli hetkeksi herpaantunut rouva O’Flahertyn valtavan pyllyn vaappuessa jalkakäytävällä hänen edellään paketoituna kirkkaanoranssiin teryleenihameeseen. Kuin kaksi kurpitsaa muksisi toisiaan säkissä, niin kuin isi oli sanonut, ja sitten äiti oli puristanut huulensa yhteen ja teeskennellyt äkäistä kuten aina silloin kun isi sanoi jotain hassua mutta vähän tuhmaa. Tilly ei saanut sanoa ”pylly”, mutta kai sanaa sai sentään ajatella mielessään? Oranssit kurpitsat olivat kiinnittäneet Tillyn huomion sen verran pitkäksi aikaa, ettei hän ollut huomannut hylättyä rullaluistinta, johon pyörän eturengas oli osunut kovassa vauhdissa, ja hän oli lentänyt satulasta kuin katapultin sinkoamana ja päätynyt jalkakäytävälle raajat viuhtoen ja sikin sokin. Hän oli maannut siinä hetken ja kuunnellut, kun renkaat tikittivät ympäri ennen kuin pysähtyivät ja katsellut, kun ohjaustangon lähempänä olevan pään hapsukoristeet heiluivat hiljaa tuulessa. Polveen sattui ja kynnärpäästä kirveli, mutta kädet ja jalat näyttivät toimivan

normaalisti. Onneksi rouva O’Flaherty ei ollut huomannut kaatumista, johon oli tietämättään ollut syyllinen, vaan käveli kadun päähän ja kääntyi kulmasta kurpitsat terhakasti takanaan keinahdellen. Rouva O’Flaherty oli kiltti täti ja suhtautui mutkattomasti lapsiin, mikä olikin hyvä, koska hänellä oli niitä omasta takaa seitsemän (Tillyn äidin mukaan hän oli ”kunnan katolinen”). Jos rouva O’Flaherty olisi huomannut Tillyn kaatuneen, hän olisi ilman muuta nostanut hänet jaloilleen ja halunnut ehdottomasti toimittaa hänet turvallisesti äitinsä huomaan, jotta haavat puhdistettaisiin kirvelevällä desinfiointiaineella, päälle liimattaisiin laastari ja lapsonen saisi lohduttavan halauksen. Niin käyttäytyivät kuitenkin vain normaalit, iloiset äidit, jotka leipoivat, joilla oli edessään esiliina ja kasvoillaan hymy – ainakin suurimman osan aikaa –, jotka tuoksuivat Avonin hajuvedeltä ja jotka sanoivat miehensä ”kullaksi”. Sellaiset kuin rouva O’Flaherty tai pesuainemainoksen nainen telkkarissa. Ei Tillyn äiti. Häntä vain harmittaisi hössötys, rouva O’Flahertyn sekaantuminen asiaan, Tillyn kömpelyys ja reikä hyvän villatakin kyynärpäässä. Halausta ei tulisi ja kirvely johtuisi äidin tylyistä sanoista. Tilly nosti itsensä ja pyöränsä pystyyn, putsasi haavansa miten parhaiten taisi syljellä ja nuhruisella nenäliinalla ja piti loppupäivän villatakkinsa hihoja työnnettynä kyynärpäiden yli niin ettei reikää näkynyt.

Nyt rupi oli melkein musta, ja reunat olivat valkoiset valmiina nypittäviksi. Sitä kutitti ja iho sen ympärillä oli pinkeää ja ryppyistä. Tilly nosti yhtä reunaa kokeilumielessä kynnellä, mutta verinoro lähti saman tien valumaan pitkin säärtä ja imeytyi hänen erittäin valkoiseen polvisukkaansa. ”Kolautin sen tuoliin” – veruke tuli heti mieleen valmiina

äidin moitteiden varalta. Tilly toivoi usein, että hänen äitinsä olisi enemmän niin kuin se pesuainemainoksen äiti. Hänen äitinsä käytti varmaan väärää merkkiä. Hän painoi ruven sormella takaisin paikoilleen ja ruttasi huolella sukkansa nilkkaan piilottaakseen punaisen tahrnan.

Takapihaa reunustavat penkit olivat täynnä kukkia ja ruoho oli leikattu ja reunat siistitty. Puutarha oli kuin suoraan lastenkirjasta. Hyväntuoksuiset hajuberneet oli huolellisesti kieputeltu tukikepeistä rakennettujen tiipiiden ympärille, ja niiden värisevät violetit, pinkit, punaiset, liilat ja valkoiset terälehdet olivat osoitus Tillyn isän niille suomasta hyvästä hoidosta. Isi oli näyttänyt Tillylle, miten pikkuisilta kiharilta korkkiruuveilta näyttävät sivuversot napsaistiin poikki. Hän sanoi, että silloin varret kasvoivat pitemmiksi ja suuremmiksi ja kukkia tuli enemmän. Tilly tarkisti varret joka päivä ja nipisti peukalon ja etusormen kynnellä pois kaikki ylimääräiset vihreät kärhet juuri niin kuin isi oli opettanut. Penkit olivat täynnä samettikukkia, leijonankitoja ja keskipäivänkukkia, joiden värit olivat prameita ja kirkkaita kuin 1950-luvun postikorteissa. Tilly rakasti tanssityttöjen hamosilta näyttäviä keskipäivänkukkia, ei hehkuvien värien tai kiiltävien terälehtien takia vaan siksi, että ne aukesivat paistattelemaan auringossa mutta sulkeutuivat tiukasti kuin nurin päin käännetyt sateenvarjot, jos taivaalle kasaantui pilviä tai aurinko laski. Se oli kuin taikaa.

Nurmikon toisella puolella oli pieni kasvimaa, jossa oli muutama rivi hernettä, vähän rapeaa salaattia, neljä tomaatin-versoa ruukuissa sekä isin rakkaat puutarhavadelmat. Tilly varasti herneenpalkoja ja söi niitä, kun ne olivat vielä pieniä ja mehukkaan makeita. Isi teeskenteli suuttuvansa ja nauroi

sitten ja sanoi, että olisi ihme, jos yksikään niistä pääsisi lautaselle asti. Tillystä oli kiva kun isi nauroi, koska hän nauroi koko kasvoillaan eikä pelkästään suullaan. Posket muuttuivat punaisiksi ja iho silmien ympärillä rypistyi kuin ylikypsä omena, ja silmissä, tummissa kuin siirappi, hohtivat ”onnen kyyneleet”, niin kuin isi niitä kutsui. Tillyn äiti sanoi aina, että vadelpensaajat olivat ajanhukkaa, koska vatut menivät lintujen suihin, mutta joka vuosi varret olivat täynnä sametinpehmeitä syvänpunaisia marjoja, makeita mehusta, joka valui pitkin Tillyn leukaa hänen ahmiessaan marjoja piilossa puutarhavajassa isin kanssa. Marjat maistuivat entistä herkullisemmilta, kun ne syötiin näin – ahneesti, sotkuisesti ja salaa. Tillylle kyllästysaineen haju tulisi aina liittymään erottamattomasti vadelmiin, ja vuosia myöhemmin, kun hän oli aikuinen, pienikin häivähdys sen tuoksua sai hänen suunsa vettymään. Isi söi oman osansa marjoista ja sitten myöhemmin, tuotuaan keittiöön laiha saaliin, puoli kipollista marjoja, hän iski suureleisesti silmää Tillylle ojentaessaan ne äidille, jolla oli kasvoillaan ”mitä minä sanoin” -ilmeensä. Vademat olivat vain yksi monista Tillyn ja isin pikku salaisuuksista ja jekuista, jotka piristivät heidän arkensa muuten synkkää ja rauhatonta väripalettia.

Tilly nousi seisomaan ja testasi polveaan muutamalla askeleella nähdäkseen, oliko verenvuoto loppunut. Keskipäivänkukat olivat auenneet auringossa apposen auki, ja niiden värikkäät teriöt hohtivat lämmössä. Tilly kumartui ja poimi leijonankidan kukan. Juuri kun hän oli puristamassa ”poskia” saadakseen sen puraisemaan sormeaan, äiti tuli kynnykselle. Hänellä oli yllään vaaleansininen puuvillaleninki ja kaulassa yksinkertainen helminauha. Portaalla seistessään hän

työnsi puuterirasian ja puhtaan nenäliinan käsilaukkuunsa ja painoi sen kiinni niin että naksahdi. Periaatteessa hän näytti kauniilta, mutta kasvot olivat kireät ja ilme tiukka.

”Tulepas nyt, Tilly, myöhästymme kohta bussista. Ja vedä sukat ylös.”

Hän kääntyi ja meni takaisin sisään. Tilly pudotti leijonankidan polulle ja vetäisi sukkaa hiukan ylemmäs. Tallustellessaan äidin perässä kukkien ohi hän mietti, kuka niistä nyt huolehtisi, kun isi oli poissa.

HYVÄN MIELEN ROMAANI ÄIDEISTÄ JA TYTTÄRISTÄ, LAPSUUDEN LOPUSTA JA YSTÄVYYDEN VOIMASTA

Tilly elää lapsuutensa kimmeltäviä päiviä Brightonissa. Hän ajelee pyörällään, raapii rupia polvistaan ja rakastaa lorvailua Queenien Paratiisihotellissa, jonne on kerääntynyt sekalainen joukko oman polkunsu kulkijoita.

Yhtäkkiä yhteydet tähän maailmaan katkeavat, kun äiti lähettää Tillyn toiselle paikkakunnalle kouluun.

Äidin kuoltua nelikymppinen Tilda palaa Brightonin tuttujen ihmisten luokse selvittämään syytä äkkilähettönsä. Utuiset muistikuvat alkavat hahmottua uudennlaisiksi, kun vähitellen paljastuu, että äiti olikin aivan toisenlainen nainen kuin se, jona Tilly hänet tunsi.

Ruth Hoganin rakastettavat henkilöahmot, ilmaisuvoinmainen kieli ja yksityiskohdilla herkutteleva kerronta nostavat jälleen esiin elämän varjoissakin paistavat valopilkut. Ystävät, rakkaat ystävät.

9 789523 762008

ISBN 978-952-376-200-8
84.2

WWW.BAZARKUSTANNUS.FI